

РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОМБАРДІВ В УКРАЇНІ

Черепанова Вікторія Олександрівна,
к.е.н., доцент, професор
Ляшенко Христина Андріївна,
магістр
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Місія ломбардів в Україні, пов'язана з швидким наданням фінансової допомоги громадянам під заставу майна. Вона є надзвичайно важливою та благодійною у час фінансової скрути населення, тому що рівень бідності громадян в Україні надзвичайно високий. За даними держстату України «доходи нижче середнього рівня (тобто нижче 9249 грн в місяць) в 2018 році мали більше половини населення - 58,7%. Причому в порівнянні з аналогічним періодом минулого року ця цифра зросла на 0,2%. У тому числі 30,5% українців мають доходи нижче реального прожиткового мінімуму (в першому півріччі 2018 року Кабмін визначив реальний прожитковий мінімум на рівні 3233,33 грн). А 2,1% примудряються жити на доходи нижче законодавчо встановленого прожиткового мінімуму (менше 1700 грн на цей період)» [1].

Ломбарди відносяться до фінансових установ, тому їх власний капітал становить не менше ніж 200 000 гривень на дату подання заяви про несення інформації про нього до Державного реєстру фінансових установ. Причому його установчим документом є – засновницький договір. Ломбарди надають населенню фінансові послуги (фінансові кредити за рахунок власних коштів та за рахунок залучених коштів) та супутні послуги (оцінка заставленого майна відповідно до законодавства або умов договору; надання посередницьких послуг зі страхування предмета застави на підставі агентського договору зі страховою компанією; реалізація заставленого майна відповідно до законодавства або умов) [2, С.97].

Сучасний фінансовий стан ломбардів є задовільним (табл.1), але кількість

ломбардів в Україні знизилася у 2018 році у порівнянні до 2017 року на 56 одиниць, дебіторська заборгованість зросла на 29,9 %, в основному за рахунок надання фінансових кредитів [3] .

Аналіз основних показників діяльності ломбардів (табл.1) показує, що вона здійснюється нерівномірно. Так, сума наданих фінансових кредитів має незначні коливання – у 2017 році падіння на 329,0 млн.грн, а у 2018 році – збільшення на 53, млн..грн. Кількість наданих кредитів під заставу у 2018 році знизилася на 476,8 тис. шт. у порівнянні з 2017 роком, а сума погашених під заставу майна кредитів у 2018 році складає усього 10,8 %.

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності ломбардів [3]

Показники	Станом на 31.12.2016 р.	Станом на 31.12.2017 р.	Станом на 31.12.2018 р.	Темпи приросту			
				31.12.2017/ 31.12.2016		31.12.2018/ 31.12.2017	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	16 718,0	16 389,0	16 442,3	-329,0	-2,0	53,3	0,3
Оціночна вартість майна, прийнятого в заставу, млн. грн	31 221,53	44 484,1	19 926,8	13 262,6	42,5	-24 557,3	-55,2
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт	11 943,	12 226,3	11 749,5	282,7	2,4	-476,8	-3,9
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	16 414,7	16 395,9	16 139,7	-18,8	-0,1	-256,2	-1,6
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	1 837,4	2 081,5	1 742,8	244,1	13,3	-338,7	-16,3
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 264,7	1 530,8	1 155,5	266,1	21,0	-375,3	-24,

Таким чином, діяльність ломбардів в Україні є прибутковою та потребує збільшення за рахунок поширення системи франчайзингу (табл.2), з якої видно, що у більшості ломбардів, що були проаналізовані, франшиза відсутня.

Найбільшу суму по роялті має ломбард «Комод» – 2645 грн на місяць, за внесками до рекламного фонду – ломбард «Cashbox» та «Гарант» – 500 грн на

місяць. Різняться й терміни договору, але загальним для них є те, що використовуючи франчайзинг, юридична особа має реальну можливість швидко та прибутково налагодити бізнес у сфері фінансових послуг.

Таблиця 2

Дослідження умов щодо використання франчайзингу на ринку ломбардів
України [4-7]

Торгівельна марка	Франшиза	Роялти	Внесок до рекламного фонду	Викуп предмету застави	Термін дії договору
Cashbox [4]	відсутня	Від 1000 до 4000 грн/міс	500 грн/міс	Тільки вироби з дорогоцінних металів	необмежений
Ломбард Гарант [5]	10000 грн	2000 грн/міс	500 грн/міс	Так, всі предмети застави викупаються	5 років
Ломбард «Столічний»[6]	відсутня	2000 грн/міс	400 грн/міс	Ні	5 років
Ломбард «Парус» [7]	відсутня	2300 грн/міс	300 грн/міс	Так.	3 роки
Ломбард «Рантьє» [7]	відсутня	2000 грн/міс	100 грн/міс	Ні	3 роки
Ломбард «Діамантовий дім» [7]	відсутня	2000 грн/міс	300 грн /міс	Ні	5 років
Ломбард «Комод» [7]	відсутня	2645 грн/міс	100 грн	Ні	10 років

Список літератури:

1. Где проходит черта бедности и сколько украинцев живут за ней. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.segodnya.ua/economics/enews/gde-prohodit-cherta-bednosti-i-skolko-ukraincev-zhivut-za-nei-1198156.htm>
2. Гаврилова Н.В., Ричкова Д.С. Оцінка діяльності ломбардних установ в Україні. *Наукові записки*. 2011. вип.12, част.І. С.96-101.
3. Підсумки діяльності ломбардів за 2018 рік. [Електронний ресурс]. URL: https://www.nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/Lomb/lombard_2018.pdf
4. Франшиза ломбарда Cashbox. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cashbox.com.ua/lombard>.
5. Франшиза ломбарда «Гарант» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.lombard-garant.com.ua/franchaizinig> //«
6. Франшиза ломбарда «Столичний»[Електронний ресурс]. URL: <http://www.lombard-st.com/>
7. Франчайзинг в сфері: ломбарди [Електронний ресурс]. URL: <http://bizrating.com.ua/franch/biz32/index.html> С